

P E T A R D E – N E, H V A L A !

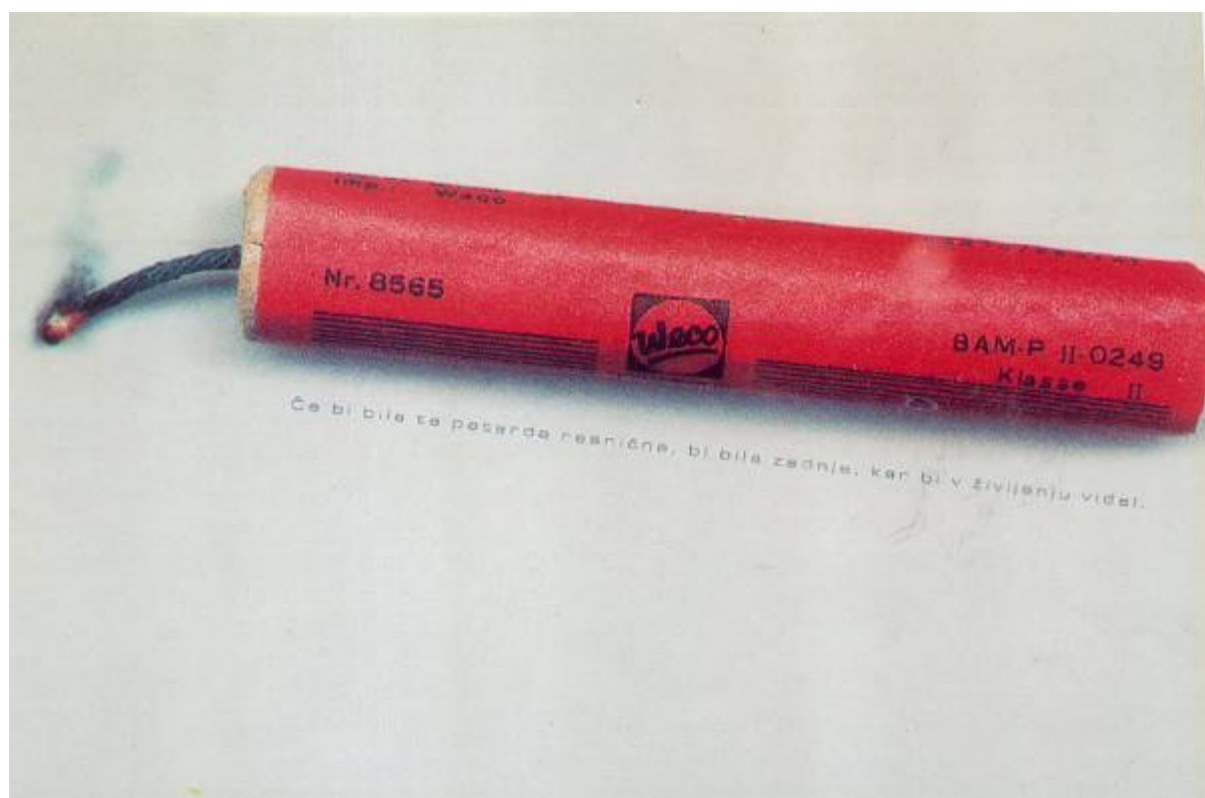
»Petarde – ne, hvala!« je naslov akcije, ki jo je Komisija Otrok in pes KZS začela v letu 1999, ko smo vstopali v prelomno leto 2000 in je bilo pričakovati vsesplošno praznovanje, in seveda, pokaenje.

Od takrat se vsako leto po svojih močeh trudimo, da bi kar največ otrok spregledalo nesmiselnost metanja petard, nevarnosti zanje in za okolico, in gorje, ki ga s svojim početjem povzročajo psom.

V letošnjem letu smo se pridružili akciji, ki jo skupaj organizirata Mestna občina Ljubljana in Policijska uprava Ljubljana. Naše sodelovanje temelji na organizaciji razstave del, prejetih na natečaju »Petarda je nevarna«, ki bo v okviru mednarodne razstave psov v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču.

Prav tako bomo takrat razstavili vse prispevke, ki nam jih boste poslali na naslov Kinološke zveze Slovenije. Organizirajte se v svojem okolju, in nam sporočite, kaj se dogaja pri vas...

Komisija Otrok in pes KZS
Željka Fon Zidar

P E T A R D E – N E, H V A L A !

Petardam »Ne, hvala!« veliko hitreje rečejo otroci, ki so za nasvete bolj dovzetni kot odrasli, ki se težje kaj prime.

Večina ljudi se veseli novoletnega vzdušja, nekateri pa pred tem časom že v naprej trepetamo, večinoma smo to lastniki psov. Čas pokaenja, petard, ognjemetov je za naše hišne ljubljence

neprijazen, je čas, ko normalen sprehod prežemata tesnoba in napetost, s katere strani nam bo kdo pod noge vrgel petardo, ali še huje, kdaj bo kdo vrgel petardo pred našega psa.

Prižiganje petard je primitivna in sebična zabava egoistov. Na žalost je prodaja pirotehničnih sredstev prosto dovoljena in pomeni trgovcem dober zaslužek. Loby trgovcev pa je močan, in kot vsi vemo, ima denar v današnji družbi močno besedo, trenutno na žalost močnejšo od nas zagovornikov prepovedi petard. Vendar se ne smemo predati malodušju. Več ko nas bo proti petardam, in glasnejši ko bomo, močnejši bomo, zagotovo bomo sčasoma stvari obrnili sebi in svojim kosmatim prijateljem na bolje, bodite prepričani v to! Saj na svetu le ne vladajo sami bedaki...

Našemu mnenju se pridružuje tudi dr. Janez Drnovšek.
(<http://janezd.blog.siol.net/2007/01/04/petarde/>).

Janez D.

Petarde

Četrtek, 4. januar 2007

Prazniki so za nami in marsikdo si je oddahnil. Ne od praznikov, pač pa od petard. Letošnji prazniki so bili prava orgija ognjemetov in brezkončnega pokanja petard in drugih podobnih pripomočkov. Marsikje se je začelo že pred Božičem in se končalo po Novem letu. Veliko ljudi si je želelo miru, pa se niso mogli kam umakniti pred brezumnim pokanjem. Vemo, kakšen stres to pokanje povzroča živalim; prav trpijo in njihovi lastniki z njimi.

In kakšna silna zabava sploh je to metanje petard in raket? Ali ni prav bebavo to početi ure in ure, dan za dnem? Ne morem se prav živeti v kožo ljudi, ki v tem uživajo. V čem je le užitek, če nekaj vržeš in tisto počí? Ali pa uživanje v ognjemetih, ki trajajo in trajajo. Lahko za nekaj sekund pogledamo v nebo in se nam zdi lepo, ko ga ognjemet razsvetli. Vendar to početi deset, dvajset minut skupaj?! In takšne ognjemet organizirajo župani številnih slovenskih občin?! Kdo pa ima zdaj kaj od vseh teh petard in raket? Najbrž samo prodajalci pirotehničnih sredstev, ki jih pogosto uvažajo iz držav, kjer dopuščajo otroško delo pri njihovi proizvodnji. Eni otroci trpijo, da se drugi lahko zabavajo. Ampak, ko bi se zabavali le otroci, bi razumeli, težko pa je razumeti odrasle, ki zapadejo tej pirotehnični ponorelosti.

Vse skupaj pa ne povzroča le neznosnega trušča, ki ga marsikdo težko prenaša, pač pa prihaja tudi do poškodb. Ko sem na Silvestrovo obiskal urgentne oddelke na Kliničnem centru v Ljubljani, so mi povedali, da kot običajno pričakujejo največ poškodb od petard.

Ali ne bilo bolje, da se v prihodnje odpovemo tej pirotehnični norosti? Če imajo župani naših občin toliko sredstev, da jih mečejo v zrak z ognjemeti, naj jih raje namenijo za pomoč revnim družinam in jih obdarujejo ob praznikih. To smo namreč storili v Gibanju za pravičnost in razvoj. Zagotavljam vam, da je občutek veliko boljši, kot pa če počí neumna petarda ali raketa.

KAJ LAHKO STORIMO V NOVOLETNIH DNEH

Svetuje **NIKA GREGORČIČ, dr.vet. med., Veterinarska postaja Ljubljana**

Novo leto, petarde in psi

Pokanje petard in glasni, nepričakovani zvoki – kot sta npr. grmenje ali strel iz puške - naše živali plašijo, vznemirjajo in jim povzročajo precejšen stres. Glasen zvok psi običajno povežejo s preteklo travmatično izkušnjo, ki je pok spremljala (to je lahko bolečina ali celo strah, ki je zaradi poka obšel lastnika). Splošni znaki, ki jih tako prestrašene živali kažejo, so: tresenje, obilnejše slinjenje, lajanje in zavijanje, skrivanje (zunanji psi želijo npr. v hišo ali celo pobegniti čez ograjo), zavračanje hrane, pri nekaterih psih se pojavi nekontrolirano uriniranje, zaradi stresa lahko kakajo na neobičajnih mestih (npr. v stanovanju), včasih se pojavi celo driska.

Vendar, pozor: Če zgoraj naštetih znaki po ponehanju pokanja še vedno trajajo, je lahko njihov vzrok drugje, zato je priporočljiv posvet z veterinarjem.

Pokanju se izogibajte

Za psa je gotovo najbolje, da ob novoletnem pokanju ostane v stanovanju, če je le mogoče v prostoru, kjer je pokanje najmanj glasno. Če se le da, ga ne puščajte samega. Njegov stres lahko ublažite s svojo prisotnostjo, s pomirjujočo besedo ali božanjem. Nikar se ne začnite obnašati panično. Raje se z njim igrajte, pogovarjajte in ga ljubkujte – kot to počnete ob ostalih trenutkih, kadar je z vami. Zavedajte se tudi, da pes čuti vaš strah – če je strah vas, bo tudi njega, zato vedno reagirajte veselo in sproščeno.

Ko psa peljete na sprehod, izbirajte poti, kjer je pokanja najmanj, dobro ga je tudi imeti na povodcu. Lahko se namreč zgodi, da se pes ob poku prestraši in poskuša prečkati cesto ob najmanj primernem trenutku. Predvsem pri psih v pesjaku bodite pozorni na to, da jim mimoidoči ne bodo metali petard pod noge.

Ko nič ne pomaga

Zgodi se, da kljub trudu lastnika, pri psu strah ne poneha. V tem primeru priporočam pomirjevalno sredstvo. Kupite ga lahko pri vašem veterinarju ali v naši ambulanti (01/420-56-39), izdaja pa se na recept. Pred uporabo se vsekakor posvetujte z veterinarjem glede zdravstvenega stanja vašega psa. Pomirjeval ne smemo uporabljati pri epileptikih, brejih psih, živalih v šoku in krčih.

»PETARDE, NE HVALA!«

Povzetek seminarske naloge iz biologije, 5. razred, OŠ Zadobrava.

Mentorici Neva Grdadolnik, učiteljica biologije in Tatjana Dobnik, univ.prof.def.-oš.

Priredila Željka Fon Zidar.

UVOD

Zamisel za nastanek seminarske naloge je bila povezana s *POBUDO ZA SPREMEMBO ZAKONA O PIROTEHNIČNIH SREDSTVIH*, ki smo jo prejeli iz *Zveze društev proti mučenju živali Slovenije*. Sicer pa se s problemom metanja petard se na šoli v jesenskem času srečujemo vsakodnevno. Ob pokanju trpimo vsi: učenci, učitelji, starejši, živali,... Učitelji so spoznali, da »pridige« ne zaležejo. Zato smo se pri biološkem krožku odločili za posebno »taktiko«. Mentorica je vsak dan klicala Klinični center in v tednu dni izbrskala slike na Kliniki za opekline. Prijazno so nam odstopili diapozitive, da smo izdelali nekaj slik, na katerih so prikazane grozljive poškodbe, nastale kot posledica uporabe petard. Prijazno so nas povabili tudi na obisk veterinarske klinike. Sodelovali smo tudi s policijsko postajo v Polju.

Za mlajše učence smo izbrali drugačno pot. Pri šolskih urah je sodeloval mentorčin pes Badi-beli višavski terier. Učencem je razložil svoje težave, ki mu jih povzroča pokanje petard.

TEORETIČNI DEL

Z uspehom akcije osveščanja, zbiranja podpisov in z delom smo bili zadovoljni, starši in okoliški stanovalci pa so nas kar nekajkrat pohvalili – vendar se zavedamo, da nas naslednje leto čaka ponovno delo...

Zakaj dejansko smo se odločili, da pristopimo k pobudi za spremembo Zakona o pirotehničnih sredstvih, pa bomo predstavili v naslednjih vrsticah:

ZVOČNO IN SPLOŠNO ONESNAŽEVANJE NARAVNEGA TER URBANEGA OKOLJA

Na mestu, kamor je bila petarda odvržena, ostajajo deli plastike iz petard ter kemične snovi, s katerimi je petarda napolnjena. Govorimo o klasičnem onesnaževanju.

Močan hrup in zvok pokov predstavljajo zvočno onesnaževanje in ga je praktično nemogoče omejiti. Lahko je vzrok za hujše duševne motnje ter stresna stanja ljudi.

OMEJEVANJE SVOBODE

Pri uporabi pirotehničnih sredstev gre za nasilje uporabnikov pirotehničnih sredstev nad vsemi drugimi (neuporabniki pirotehničnih sredstev). Gre za vsiljevanje motečih razmer, ki so posledica nepotrebne, nekoristne in nevarne početja. Lahko torej trdimo, da se z uporabo pirotehničnih sredstev omejuje svoboda večine. Z dopuščanjem uporabe pirotehničnih sredstev torej omejujemo, odrekamo in ogrožamo svobodo, pravice in zdravje drugih.

POPOLNO NEUPOŠTEVANJE ZAKONSKIH PREDPISOV IN OMEJITEV

Pri uporabi pirotehničnih sredstev gre za velike kršitve zakonskih določil. Do kršenja zakonskih določil velikokrat prihaja že pri samem uvozu in tudi trgovanju s pirotehničnimi sredstvi, kršitve pa se nanašajo zakona starostno omejitev uporabnikov, kot na terminske omejitve pokanja, in neupoštevanje določil o okoljih, v katerih je ali ni dovoljena uporaba pirotehničnih sredstev.

NEZMOŽNOST NADZORA NAD UPORABO PIROTEHNIČNIH SREDSTEV

Izkušnje so pokazale, da je nadzor nad uporabo pirotehničnih sredstev nemogoče uspešno izvajati. Za neučinkovitost in nezmožnost nadzora ni kriva samo policija, temveč zakonska določila in omejitve, ki določajo uporabo pirotehničnih sredstev ter neobvladljiva množičnost tega početja. Navsezadnje pa je največji problem to, da policija ne zmore posredovati pri vseh kršitvah, saj bi potemtakem več kot mesec dni ne počela ničesar drugega...!

NEGATIVNE POSLEDICE UPORABE PETARD NA ŽIVALIH

Živali, v nasprotju s človekom, niso sposobne razlikovati med zvoki resnične nevarnosti in »navidezne« nevarnosti, kot lahko označimo zvoke pirotehničnih sredstev. Kar pomeni, da si žival ne zna razložiti, kaj je vzrok določenim zvokom in jih zato sprejema kot potencialno in konkretno nevarnost. Posledice tega so lahko stresi, neobvladljiv strah, fizične in duševne posledice za njihovo zdravje, motnje njihovih naravnih življenjskih funkcij, s katerimi lahko posledično povzročimo tudi smrt, nenadzorovan beg od hrupa in velike možnosti avtomobilskih nesreč v katerih so lahko žrtve tudi ljudje.

FINANČNI IN SOCIALNI VIDIK LEGALNOSTI UPORABE PIROTEHNIČNIH SREDSTEV

Pri prodaji pirotehničnih sredstev gre za komercialni dobiček. Vsekakor se postavlja vprašanje, ali je prodaja izdelkov etično upravičena in opravičljiva. Pri kupovanju tovrstnih izdelkov se pojavlja tudi socialno-finančno vprašanje, saj gre za nakup izdelkov, ki niso eksistencialno potrebni (ne gre za zadovoljevanje človekovih bioloških niti družbenih potreb). Izkušnje pa kažejo, da najmnogičnejši porabniki teh izdelkov prav socialno slabše situirani posamezniki, družine, predvsem pa otroci oz. mladoletne osebe.

VPRAŠLJIVOST RAZLOGA OZ. NAMENA UPORABE PETARD

Z uporabo pirotehničnih sredstev ljudje zagotovo ne zadovoljujejo svojih eksistencialno bioloških ali družbenih potreb. Nemogoče je, da bi ob poslušanju teh zvokov občutili zadovoljstvo. Prav tako ne gre za fizično odvisnost, zaradi katere se posameznik temu početju in tem zvokom ne bi mogel odreči. Namen uporabe pirotehničnih sredstev je jasen: početje je vedno usmerjeno k drugim, proti drugim in zaradi drugih. Nikoli ni usmerjeno k samemu sebi, zaradi sebe in za sebe. Gre za sebično početje, ki naj bi druge opozarjalo, da uporabnik s tem početjem obvlada situacijo in vpliva na druge. Petarde so namreč uporabljene predvsem v urbanih okoljih (npr. metanje pirotehničnih sredstev skozi okna, balkone,...), ker metalci želijo, da bi te zvoke slišali drugi. Pri tem gre za zadovoljstvo zaradi posledic reakcij in vplivov, ki jih imajo zvoki na druge ljudi. Za uporabnike je to početje še posebej privlačno, saj so v vsakem primeru zaščiteni in nedotakljivi, saj za svoje početje skoraj nikoli ne odgovarjajo.

EDEN OD NAČINOV DOŽIVLJANJA POKANJA...

V mislih imamo asociacije na vojne razmere. Predstavljajmo si, kakšne občutke doživljajo ob pokanju vsi tisti, ki so kdaj doživeli vojno, in pomislimo na to, da je nedolgo nazaj bila vojna tudi v naši neposredni bližini. Novoletno pokanje se v ničemer ne razlikujejo zvokov v vojni.

EDEN OD IZGOVOROV ZA UPORABO PETARD JE TRADICIJA

Pogosto slišimo, da uporaba petard tradicionalno spada k praznovanjem. Toda neko početje označeno kot »tradicija«, to še ne pomeni, da je etično sprejemljivo in opravičljivo. Tradicije so lahko tudi nekaj slabega, negativnega, škodljivega in neetičnega. Trdimo lahko, da obravnavana navada ne ohranja in ne posreduje nobenih pozitivnih vrednot. Naj omenimo le še to, da je ta navada privzeta od drugih kultur in družbenih skupin.

POMEMEBNA PRIMERJAVA

Govorimo o primerjavi v odnosu družbe in zakonov do kajenja in do uporabe pirotehničnih sredstev.

Po novem tobačnem zakonu so nekadilci zaščiteni na skoraj vseh javnih mestih, v primeru kršitve pa so kršitelji kaznovani.

Ljudje in živali, ki petard ne uporabljajo, pa so popolnoma nezaščiteni v vseh pogledih; posledice uporabe pirotehničnih sredstev (zvočne učinke) so prisiljeni prenašati v vsakem primeru, naj gre za kršitev zakonskih določil, kakor tudi v primeru, ko ne gre za kršitve (ko je uporaba p.s. v skladu z zakonskimi določili in omejitvami, ki določajo uporabo le teh). »Neuporabniki« so nezaščiteni tako na javnih mestih kot tudi doma. Hrupa namreč ni mogoče omejiti na tak način kot cigaretnega dima.

»Neuporabniki« se nimajo kam umakniti pred nezaželenimi vplivi uporabe pirotehničnih sredstev. Kdo ali kaj torej štiti vse tiste, ki jih uporaba petard moti ali ogroža, ki tega ne odobravajo in ne počnejo?

Naj še omenimo, da kadilci škodijo kvečjemu samim sebi, medtem ko uporabniki pirotehničnih sredstev svojim početjem ogrožajo, škodijo in vplivajo predvsem na okolico, na druge ljudi in živali. Kljub navedeni razliki je uporaba petard v družbi normalno in

samoumevno sprejeto početje. V primerjavi z uporabo pirotehničnih sredstev je zadnje čase kajenje neprimerno bolj kriminalizirana, moralno obsojana in družbeno nesprejemljiva dejavnost.

Dokler bo uporaba petard legalizirana, dokler bo to moralno sprejemljivo, s predpisi in omejitvami dovoljeno početje, dokler bo družba to nekritično sprejemala, vse dotlej bodo zlorabe in kršitve množične in pogoste. Tako se bo manjšina še naprej izživljala nad večino, onesnaževala okolje, ogrožala fizično in duševno zdravje ljudi in živali, ki se pred posledicami tega početja nimajo kam umakniti.

Zavedamo se, da popolna prepoved (uvoz, trgovanje, posest in uporaba pirotehničnih sredstev) ni vedno najboljša rešitev. Vendar pa se v tem primeru zanjo zavzemamo, saj gre pri teh sredstvih in z njimi povezano dejavnostjo za vplive in posledice, ki so jih prisiljeni doživljati tudi vsi tisti, ki jih to početje ogroža, moti in kakorkoli omejuje.

Poleg tega smo mnenja, da bi morale biti kazni za kršitelje Zakona o pirotehničnih sredstvih strožje. V mislih imamo strožje denarne kazni in zaporne kazni ob hujših kršitvah, za mladoletne osebe pa kazni za starše ali skrbnike. Več pozornosti pa bi morali nameniti predvsem preventivi, z vključevanjem v razne vzgojno-izobraževalne programe,...

PRAVILNIK O KATEGORIZACIJI IN PREIZKUSU PIROTEHNIČNIH IZDELKOV GLEDE NA KAKOVOST IN KOLIČINO EKSPLOZIVNEGA POLNJENJA (Ur. List RS , št. 58/92 in 70/95)

Pravilnik razvršča posamezne pirotehnične izdelke v kategorije. Tako ločimo:

- I. kategorija-pirotehnične igrače
- II. kategorija-izdelki za male ognjemete
- III. kategorija-izdelki za srednje ognjemete
- IV. kategorija-izdelki za velike ognjemete
- T-1 kategorija-pirotehnični izdelki za tehnične namene v prosti prodaji
- T-2 kategorija-pirotehnični izdelki za tehnične namene

Izdelke iz I. in II. kategorije lahko uporablja vsakdo, otroci do 16. leta starosti pa le pod nadzorstvom staršev oziroma skrbnikov. Izdelke iz III. in IV. kategorije lahko uporabljajo strokovno usposobljene osebe, po predhodni zagotovitvi varnostnih ukrepov.

Uporaba pirotehničnih sredstev, katerih glavni učinek je pok, dovoljena v času med 26. decembrom in 2. januarjem. Vendar pa je prepovedana uporaba v strnjenih stanovanjskih naseljih, v zgradbah in v vseh zaprtih prostorih, v bližini šol, bolnišnic, vrtcev, domov za ostarele, cerkva, kinodvoran, gledališč, na stadionih, v prevoznih sredstvih namenjenih potniškemu prometu, na drugih površinah, kjer potekajo športne ali kulturne prireditve ter na mestih, kjer je naključno zbrano večje število ljudi.

KAJ O PETARDAH MENIJO UČENCI

Ljudje vemo, kaj je petarda in se ji ne bomo približali, če je prižgana. Vendar pa to še ne pomeni, da nas ne more poškodovati. Na primer: če nam nekdo nehote, ali nalašč vrže petardo pod noge, nam le-ta pusti opeklino ali raztrganino. Pogoste so tudi poškodbe rok (odtrgani prsti, raztrganine in opeklino, zelo močne petarde nam lahko odtrgajo tudi več prstov), poškodbe oči in poškodbe obraza. V obdobju od leta 1992 do leta 2000, je bilo

zaradi uporabe petard in drugih pirotehničnih izdelkov poškodovanih 168 oseb, večina mladoletnikov in otrok.

Nejc, 5.b

Tudi živali so bitja in imajo čutila tako kot mi. Motimo se, če mislimo, da živali hrupa ne slišijo, ali da ga dobro prenašajo. Če se živali že ob nevihti, močnejšem glasu skrijejo v kakšen kot, kako je šele pri petardah? Največkrat se to zgodi v času novega leta (november-februar). Nihče se ne zavzame za živali. Veterinarji pa pomagajo le tako, da živalim dajo pomirjevala. Nekaterim živalim pa to ne pomaga. To bi morali ustaviti, pa četudi bi morali za to uvesti strožje kazni.

Klara, 5.a

Veliko je otrok, ki komaj čakajo novo leto. Pričakovanja pa so še toliko večja tudi zaradi uporabe pirotehničnih sredstev. Po televiziji je ravno ob novem letu prikazanih veliko poškodb, ki si jih povzročile petarde. Nekaj takih poškodb sem videla tudi v živo in niso videti nič kaj prijetno. Ko «mulci» mečejo petarde, je za njih to samo pok, ki se ga veselijo. Toda noben od teh ne pomisli na živali. Le kako se počutijo ob vsem tem pokanju? Vam povem? Grozno! Živali se pokanja bojijo. To je za njih nekaj najbolj groznega. Nekateri pa delajo to prav namerno, ker se jim potem vsi smeji in se čutijo pomembne. Najpogostejše žrtve petard so mačke in psi. Verjetno ima že vsaka druga hiša v Sloveniji vsaj mačka, če ne psa. Trpijo pa tudi ljudje. Predvsem starejši. Večina ljudi je proti petardam. Tudi jaz sem med njimi. Veselim pa se noveletnega ognjemeta. Lepo je, če si z ognjemetom popestrimo noveletno noč. Ne pa s petardami, od katerih ostane samo pok in veliko smrdečega sivega dima. Ognjemet pa nam prikaže barvaste »slike« na nebu. Nebo je tako poudarjeno in osvetljeno. Uporabo petard je treba preprečiti, s tem pa bomo preprečili tudi vse tisto trpljenje, ki ga petarde povzročajo tako ljudem kot tudi živalim.

Lara 6.b

Narisala: Ana, 3.a

ZAKLJUČEK

Upamo, da boste kinologi, ki delate z otroki in mladino, v zgornji seminarski nalogi našli spodbudo ali vsaj zamisel za delo, usmerjeno v osveščanje otrok, da so – in zakaj so! - pirotehnična sredstva neprimerna zabava.

Za nekatere bo letos že prepozno, pa nič hudega! Leto je hitro naokrog...Začnite s programom pozno v jeseni, pa bo v »veselem decembru« v naših vrstah zagotovo nekaj »bombašev« manj.

Še enkrat naj vas spomnim – sporočite nam, kaj se v vašem okolju dogaja, kaj počnete, o čem se pogovarjate, kakšen je odziv. In ne pozabite, čakamo tudi na risbe na temo petard...Kot obljubljeno, jih bomo razstavili. V elektronski obliki prispevke pošljite na otrokinpes@gmail.com ali po pošti na naslov:

Komisija otrok in pes
Kinološka zveza Slovenije
Ilirska 27
1000 Ljubljana

Pa srečno in čimbolj mirno Novo leto!

Za Komisijo Otrok in pes KZS
Željka Fon Zidar, predsednica

PETARDE

TUDI ŽIVALI SE
BOJIBOLII

BOJI ME
NOGA, ZARAD
TE ČUDNE!
STVRCE!

PAZI OPEKLINE!

DOU TE
PETARDE,
NE MARAM
SIH!

